

יידישע

פעסטער צייטונג

דאָנערסטאָג אויסגאבע

דער צייטונג פאָרשט ערשטע
צוויימאל וואָכענטליך
אונטער קאָסטע 6
עס קערט זיך - אונטער
נאָכערדיג 4 - אונטער
האַלבערדיג 2 - אונטער
פּרעמיע - 2

דער צייטונג פאָרשט ערשטע
צוויימאל וואָכענטליך
אונטער קאָסטע 6
עס קערט זיך - אונטער
נאָכערדיג 4 - אונטער
האַלבערדיג 2 - אונטער
פּרעמיע - 2

Nr. 61. זעבענער יאהרונג. פּעסט, דאָב ה'תרל"ה. Pest, den 5. August 1875.

מיניסטער טיפא אין פערלענענדייט

עס וואס אס 9 מאי 1874, אלס נאך הערר
קאלטאן טיפא א דער פוהרער דער ליקען וואר,
דא ריבטעטע דערזעלבע אן דען דאמאלגען מיני-
סטער פערלענענדייט ב' ט א דא אנפראגע אב ער
אללעס מאגליכע אנווענדעטע זאס אין דיעזען
שעכטעטען צייטען דער געלד-נאט, דא מיליטער-
אויסנאבען ניכט דארהען צו לאסען? - אס 18.
מא פערלענענדייטעטע מיניסטער אנווענדעטע דארוי-
דאס אויף דא מיליטער-אויסנאבען ניכט דאס אונ-
נארשיע, זאגערן נור דאס געמינאמען מיניסטער-
אוס אינען אינעלעס האט וועקעאלב אנווע מיניסטע-
רזאוס פיר דא הארע דער מיליטער-אויסנאבען ניכט
פערטאויארטליך נעמאכט ווערדען קאן - ווענען
דערזען אנטווארט האטעט דאמאלס הערר טיפא
אינען ראטען שטרעם נענען דאס אוננארשיע מי-
ניסטערזאוס הערליכע ערשטארען (וועהע נר 37 פאס
6 יאהרונג), טיפא זאטעט דאמאלס דאס אין זאל-
כעס מיניסטערזאוס, וועלכעס אין זאלכען צייטען
דער געלד-נאטעס קיינען אינעלעס אויף דא פער-
מינדערונג דער מיליטער-אויסנאבען האבען קאן,
ליעבער גלידן דאראנען טאנען.

זא וואס עס פאר 16 מאנאטען אינוועשישען
איזט אויס געווען ליקענע-פיהרער טיפא אין מיניסטער
דעס אינענען געווארדען, וועלכער אויך מאלד מי-
ניסטערפערזענדייט ווערדען ווירד - אונד נון וויל
מאן זעמלעם גלידן נאך עראפגען דעס נייען דויכס-
טאנעס און איהן דאזעלבע אנפראגע ריכטען וועל-
דא ער פארזעט יאהר אן טיפא ריכטעטע נעמלד
צייטען דער געלד-נאטעס נאר קיינען אינעלעס דא-
רויף איבען קאנען, דאס דא אהנענען נראטען מי-
ליטער-אויסנאבען ניכט נאך מערה ערהאטען ווער-
דא זאללען? - וואס ווירד ער נון העררוף אנט-
ווארטען? טיפא האט דאמאלס ווענעטעטעטע דא
אנטווארט נעכטען, דאס דא מיליטער-אויסנאבען
ניכט זא שטארק נעשטענען ווענען זאבער הערר
טיפא ווירד אויך הייער ניכט לינגען קאנען, דאס
דא מיליטער-אויסנאבען פאר 97 אויף 100 מיליא-
נען נעשטענען ווער!

ביא דער צוואנציגטעטעלענג דער נעכטע-
יערדיגען מיליטער-אויסנאבען דאס פארזאגל ווער
נעשטארט, זאזאזער דאס אינווארשיע אס אויך
דאס עסטעררייכישע מיניסטערזאוס טראטען דאס
אויסנאבען אונד דאס אהנענען האט-בערדייטעטע
לאנד ניכט נאך מערה צו בערלאטען - זאזער זין
דער טראס ווערען אויך דא נעכטע-יערדיגען מי-
ליטער-אויסנאבען אס פאללע? מיליטער-אויס-
מיטערען ווארדען, ווענען ניכט דער קריגעסמיטע-
טער פיר דאס יאהר 1876 פאללען? מיליטער-אויס-
דא נייען קאנאנען פערלאנגט העסטע, יעדע-
פאלס שטעללעט עס זיך דאביי הערר, דאס צו
דען אנהעווענדייטע ערשטארען? מיליטער-אויס-
פאללע? מיליטער-אויסנאבען צום אנווענדען דער נייען קאנאנען
הינצוקאסטען מיסטען - אונד וואטעס ווירד נון
הערר טיפא דיעזען מערה אויסנאבען פאר? מיליטער-
נען רעכטשטענדיגע קאנאנען? -
וואס עס פערנער הייסט, ווילל דער קריגעס-
מיניסטער פיר דא אונד נעכטעטען יאהרע אללע נייען
קאנאנען פיר דא נאנצע ארבעט אונטער אונטער
ניכט עס און צוויי ארבעט, וואס וויר אין פאר-
נעס בלאטעט מעלדעטען, פיר דאס יאהר 1876

ווערדען איהם א דא 7 מיליאנען בעווללדיגע אונד
דערס אברענע ווילל ער זיך ליהען, דאס מאן איהם
זאדאנען דען רעסט אהנענען אס יאהרע 1877 בע-
וויללדיגען מיסטען ווירד, - ווענען נון דער קריגעס-
מיניסטער שאף ביים ליהענע האלט, דאנן קאנען ער
זיך זא אויך דא אונטער זאלבע וויווע דאס געלד
ליהען, דאס ער עס ערסט אין 7 יאהרען ראטענ-
וויוע צירוקצאהאלטן קאנען אונד זאמטע קאנענען דא
קאסטען דער נייען קאנאנען אויף 7 יאהרע פער-
טהיילט ווערדען, אונד וויר מיסטען ניכט שאן דא
נעכטע-יערדיגען מיליטער-אויסנאבען אס 7 מיל-
ליאנען ערהאנען?

זא פועל ניכט שאן הייסע יעדער צו, דאס
מאן דא מערה אויסנאבען צור אנשאפטען דער
נייען קאנאנען בעווללדיגען מיסטען ווירד, דען
ווענען אללע אברענען אויסלענדישען ארבעטען דא
נייען נייען קאנאנען האבען דא אונטער ארבעט
ביא אהרען אלטען שילכטען קאנאנען ניכט
בליבען, עס איזט ווארל לידער אין א ב ו ב ל,
אבער עס איזט אויך הייסע צו טאנען אין נאט ה-
ווענען דאס אס איבעל! דאס איזט נור דא פאר-
נען, אב מאן דאס כאסטענדער נייען קאנאנען דורף
אנדערווייטע ערשטארטעטע ניכט דעקען קאנענען
זא עס ביישפיעל קאנעטע מאן פארלייטע פועלע
פאלדעטן בעווללדיגע אונד זא אין דער רעזער-
ווען לאסען, אונד דארויך קאנענען לייכט מערה-
דערע מיליאנען ערשטארט ווערדען.

פירסט מילאן אין ווענען

צום שלוסע אונזערעס לייט-ארטיקעלס אין
99 מעלדעטען וויר, דאס דא טריקישע רעזערונג
אין שרייבען אן דא פירסטעטעטער מאנטענערא,
סערביען אונד רומעניען ערנענען לייט, און וועל-
כעס זא אינעלעס פארדערט ווארדען, זיך קורן צו ער-
קלערען, אב זא דא זיד-סלאווישע רעוואלוציאנענען
דען מולטאן אנטערשטעטען וואללען, אדער ניכט,
דייער פירסטעטעטער האטעטן אויך נענען שריי-
כען נאך ניכט געטאויארטעט, זאנערדורכ רענע-
רענדע פירסט מילאן פאר סערביען הייסע דורכעט
נאך ווענען אס ערסט דארט צו ערפארטען, וואס
זיך עסטעררייך גענוגאבער דיעזער אנטעלענג-
הייט פערדאט, - דא פירסטעטעטער מאנטע-
נערא, סערביען אונד רומעניען וויסטען נאנען נומ,
דאס זא אלליין, אדעס מערדעלע איינער אנדערן
מאכט, דען קאסעט מיט דער טריקיא ניכט איי-
נעמען קאנען, זא מאכטען דאזער דאס בענאכ-
דארטע עסטעררייך אן דען קאסעט היינליכקען
מיט דעס ערשטעטענען, דאס אס וואסטען דא
נאנצע וועסטליכע טריקיא עראבערן ווערדען, אס
זא נאכער אינטער זיך צו פערטהיילען, עסטער-
רייך אונד יעדעס פירסטעטעטעס זאללען זאדאנען יע-
אויך שייך פאר דער אנגעזענדיגע טריקיא בע-
קאסטען -

דער היינענדיגע פירסט פאר סערביען איז
בערייט זאנטאט אבער זא ווען אינעטעראפען,
אנפאנגע וואללעט עס זיך צוועק ווער דיעזע נע-
הייט האלטען, מאן זאמטע דאס ער דארט צור טאכ-
טער איינע פירסטען אויף בעשיא קאס אנדערע
ווערדען זאנטען, ער וואללע זיך אן ווען געלד-
לייטען -
אינוועשישען איזט אבער נאך אנדראשי, וועלכער

אין דען לעצטעטען טאנען אויף זיינעס לאנד-נימען
אין טערעכעש וואר, פלאמליך נאך ווענען בערופען
ווארדען - אונד אויך דער סערבישע געזאנדטען
וועלכער בערייטעט און איינעס אויסלענדישען בארע-
וואר, ווארדען נאך ווענען בערופען - אונד זאמט
קאנעטע מאן לייכט אננעמען, דאס עס זיך הייער
איינצע אונד אלליין אונד דא רעוואלוציאן אין דער
הערצענאויאונט האנדעלט, דענן ווענען איינער הי-
ראט אדער ווענען איינער אנהיער ווערדען דער
אויסערשטע מיניסטער אונד דעו סערבישע נע-
זאנרטע ניכט זא שטעלל הערבינענדיקאלט.

וואס אונזערע ליעזער בערייטעט וויסטען, וואל-
לען אללע זיד-סלאווישען קאספארליקען און דעס
בענאכבארטען דאלמאציען, און מאנטענערא אונד
סערביען, דאס זיד-סלאווישען קאספארלישען רעוואל-
ציאנענען און דער הערצענאויאונט אונטערשטעטען,
עסטעררייך לייכט ווארל אין דאלמאציען דען
שטרענגסטען בעפעלד ערטהיילען, דאס זיך קען
דאלמאציען אונטערשטעטען דא רעוואלוציאן אין
דער בענאכבארטען הערצענאויאונט צו אונטערשטע-
צען, אויך דא פירסטען פארן מאנטענערא אונד סער-
ביען זאנען, דאס זא דענעלעכען בעפעלד אן איהר
פאלק ערנענען ליעטען, אבער דא זיד-סלאוויש,
בענאכבארטען ווילל הייער ניכט שטארקען אונד
ווייל זא דא רעוואלוציאן ניכט אפגעטליך אונטער-
שטעטען קאן, מהיט זא דעס אס געהיימען.

ניכט נור דא זיד-סלאווישען זאנערען אללע
סלאווישע אונד טשעכען און עסטעררייך ווערען פרא-
ווענען זיך עסטעררייך ריינישען ווירדען, אס דא
זיד-סלאווישען קאספארליקען פאר דעס טריקישען
יאכע צו בערדייען, דאס אינוועשישען צווינגען שריי-
כען, דאס עסטעררייך בערייטעט איינע נראטע אר-
בעט נאך דאלמאציען, שיקטע, מיט דער בעשיא-
טען זאזאזער אלס מאגליך אין און טריקיא איי-
צורדינגען אונד זאדאנען אס פערצינע מיט דען
אברענען פירסטעטעטער דא נאנצע וועסטליכע
טריקיא צו נראכערן, יעדע צייטונג שרייבט דאס,
וואס זא ווענען ווישט דא פראגע איזט אבער, אב
עס ווארד איזט?

אונזער אינוועשישען מיניסטער נראטע אונד
דראשי איזט אין צו קלוגע שטאטעס-מאנע אונד
ער ווייס עס זעהר נומ, דאס וויר פאר דער עראכע-
רונג איינער טריקישען פראווינץ מערה שארען אלס
שטעטען העסטען, ער ווירד זיך דאזער ווענען איינער
זאלבען אנטעלענדייטען אין קיינען קריגען מיט דער
טריקיא אינעלעס, - עס עקספערטירען ווארל
פועלע שטאטעס-טעננער אין ווען, וועלכע איינע
נעכטעטע-פערטראכטענען עסטעררייכס דורף איינע
טריקישע פראווינץ פערלאנגען, אבער עסטעררייך-
האט זעמלעם קען געלד צו איינען און נראטען אר-
ענטווארשישען קריגען אונד ווענען זאזאזער דא טריקיא
קריגעט ווירד דאנן בעקאסטען וויר אויך קיינע
קריגעס-ענטשעדיגען - אונד צוואר איזט דעס איי-
פאלכען רומעניע, ווילל דא טריקיא אויך קען געלד
האט! מיט דער עראכערטען פראווינץ העסטען וויר
אויך ווענען וואנענען ווילל זיך דעס שטאטעטע מערה
קאסטען אלס דא אינוועשישע, אונד דאנן מיסטע
זא טענענאללס פארטוועהרענד פארן עסטעררייכ-
שעס מיליטער בעזעמלען זיין, דאמיט זא ווערדען
ניכט רעוואלוציאנענען אונד ניכט דא הערשטעל-
לונג איינעס זעלבסט-שטענדיגען זיד-סלאווישען
רייכעס פערלאנגען.

קאסען דעם שטאטעס צו פערמינדרן, פרייליך
מוס מאן זיך הערער מאכע אנבעקוועלעכקייטען
פערפאלער לאכען. ווער בייד זיינע הויז-אויסגא-
בען שפארען וויל, מוז זיך מיט איינע פער-
מאנערערן קאסט בענגען, זא האט דיא רעניערונג
וועגען קאסטען-ערשטארניסע זאעבען איינע פער-
ארדנונג ערלאסען, דאס 20 געריכטס-האפע, ערס-
טער דערשטער בעווייטונג ווערען, דיעזע פער-
ארדנונג, וועלכע פאם 31 וויל אונטערשיידענע
אויט, ווירד מיט דעם 1 אקטאבער דיעזעס יאהרער
צום אויספירונג געלאנגען. עס איז ווער נאכער-
ליך, דאס זיינע שטאטען, וועלכע פריהער איינע
געריכטס-האפ האטמען, היערדורף איינע גראסען
שארען ערליידען; דען, ווא איין געריכטס-האפ
אויט שפארען פועלע לייטע מיט אהרען פרא-
צעסען היין, דאס בעלעכט דען האנדעל אינד
גרינגט דער שטאט איינע בעדייטענען נוסצען.
וויא איינס אונזאר טעלעגראפירט ווירד, הערשט
דאס מיט גראסע אפפרינגען. דיא בעפאלערינג
איזט דאריבער ווער אויפגעבראכט דאס דער דאך-
טיגע געריכטס-האפ ווענקאמט! מאן וויל זיך
אגאר דירעקט אן דען קאני אום אבהילפע ווערען,
אבער דאס ווירד וועט העלפען, דיא רעניערונג
וואר יא צו דיעזעס שריטטע פאם רייכטאנע ער-
מעכטען אין איינעם קאנטיטיוועלעלע וואר-
טהוט אבער דער הערשטע ניכטס נענען דען וויל-
לען דעם רייכטאנעס, איברינגען ווירד יא יעדער
איינזענען, דאס דיא פערמינדרונג דער געריכטס-
האפע ווערען ערשטארונג דער קאסטען אינאיי-
נשויבער וואר, דאס איינזעלע מענישע אדער
איינזעלע ארשטאפטען היערדורף אינאנענערהעס בע-
הירט ווערען, אום דאס קאנן אינד דאך זיך דער
שטאט ניכט קומערן. גע שיי רט אהם
דיא דעניערונג נעמאכט, דיעזע פערארדנונג ערסט
נאך דער וואהל צו ערלאסען. — העטעס דיעזעס
פריהער געשעען, דא ווערען בייד דער וואהל
מעהרערע נענען דיא רעניערונגס-פארטייא נע-
שטימטע האבען.

* (ד י א ק א ז ע ר י א י י ש ע נ י ע)
דאס אין איהרעם אייגענען נאמען אינד אלס
פארמינדרען איהרעם איהרעס בייד דעם פאנגא-
זשען געריכטען אין געזוך איינערריכט, אין וועל-
כעס דיא צו נוסטען וואגעס איהרעם פערשיידע-
ריק-פארדערונגען שטעללט נאפאלען האטע
איינענע פערלאנגען זיא צוריק פיר איהרען זאקן.

* (ג נ א ל ו ב א ו ס ק י ג ע ש א ר ב ע י)
פיר אונזאר איז וואהל דער נאמע גאלובאויסקי
פאן נור גערינגער בעדייטונג, דעסמא גראסערע בע-

דייטונג האט ער אבער פיר נארציען. — גראף אנע-
נאך גאלובאויסקי, שטאטס-האלטער פאן נארציען,
איזט פארגעסען פריה געשטארבען, אס 21 אוי-
נוסט 1869, אלס מיניסטער באד אבראנאטע, וואר-
דע דיעזער גאלובאויסקי עסטערייכישער מיניס-
טער דעם איינערן, דאס אקטאבער-דיפלאם וואר
זיין ווערק, אבער זיינע הערליכקייט אלס מיניס-
טער דיעזערע נור אין יאהר, דען שאן אס 8 אה-
מאכער 1860 ווארדע אינשטאטס זינער דער גראף
שמערלינג צום מיניסטער ערנאנט. וויא אוינע-
רע לעזער ווייסען, האט פארניגע יאהר זיין זאקן
איינען ועלבסט-מארד בענאנגען, זיידעס קראנקע
ענדע גראף, ביז גענליך דער טאך זינעס לידען אין
יעדע מאכע, וויא עס הייסט, ווירד זעטצט ציעט-
אלקאויסקי שטאטס-האלטער פאן נארציען ווערען.

* (ד א ב ב י נ ע ר ס ע מ י נ א ר ה) דאס
ווענטהוס דענקט — אינד דער קולטוס-מיניסטער
לענקט! עס איזט בעראנגט מיט ועלכעס אייער
אינזערע ארטהאלטען ווען נענען דיא ערריכטונג
דעם ראבינער-סעמינאר קעמפסטען, דיא איזט
נאך קיין יאהר פערפאלאסען, וויא איינזעלענע
הייט אים רייכטאנע צור פעהאדלונג קאם. —
טראץ אללער אנשטרענגונגען איזט עס דאמאלס
דעם קולטוס-מיניסטער ניכט געלונגען, דיא מארי-
טעט דעם רייכטאנעס פיר דאס סעמינאר צו נע-
ווינגען. עס ווארדע איהם דיא אנגעלעגענהייט אי-
ברענגען, אום דעם רייכטאנע נאך אינמאל בע-
הירט צו ערשטאטען, אינד דאך מעלדען דיא צי-
טונגען פאלגענדיעס: דער קולטוס-מיניסטער האט
דעם הייפטישעשטען מאניסטראטע דען ביפאלן
דעם סעמינאר איבערשיקט. ער נאם גלייכצייטיג
דען בעענה, דאס דער מאניסטראטע ווערען פאלן
דעם ביראטהע אונטערברייטיג, וועלכער דיא בע-
ווינגונג צום בייט צו נעכטע האט. וויא קאסטע עס
ניין, דאס דער קולטוס — מיניסטער דיעזען שריטט
טהוט, בעפאל דער ווייסטאן איהם דעם געלייכט
האט? אדער זאללעט ער נאך גלייבען, דאס עס
זעטצט אים נייען רייכטאנע לייכטער זיין ווירד,
פיר דאס סעמינאר איינע מאריטאן, זענוינגען?
עס איזט דיעס וואהל ניכט אומגאלדיך, זאפעל איזט
יעדאך געוויס, דאס דיא ארטהאלטען ווערען דיא
זאכע ניכט אז לייכט הינגעהאנען ווערען, דיא ווער-
דען ענטוועדער ביים רייכטאנען אדער אויף איינעם
אנדערען ווענע איהר רעכט ווען.

* (א י י ע י י ד י ש ע ד ע פ ו ס צ י א י)
ביים דייטשען קאייזער, דיא הער-
רען דר' הערצאג, מארען ביישיטן אינד שווייטער,
וועלכע זיך זעטצט אים בארען אסאטין אהאלטען,
בענאבען זיך צום קאזער פאן דייטשלאנד אינד ער-

נעוויסעס פארשישעס שפיל, ענטוועדער צו נוסטען רוט-
לארס אדער פאלעס, פערברענען וואר, ער וואר פרוסטער
אין פערדאס, דאס ער איין פערשייטער דעם אוינעם
קאזער איזט, וועלכע אין זיינע שאנע סאכער הוה (עווא)
שטענליך פערליכטע וואר.

נאך דעם עספאנען דער נעפען זאמע פראנק:
אנדעס איך זיא פאר נעפען פאר מיר וועה, גלייכע אין יענע
מיך פאלעסליך פרא קאמיווער צורק פערזעטצט אין יענע
צייט, ווא איך זיא אין טייער אפליכטען וואהנונג עספאנ-
נען האבען.

נאך, דאמאלס ווארען פיר מיך וואהר געפאהר-
פאלע, אבער איך ווער גליקליכע צייטען! (זאמע דיא
נעפען). —
גליקליכע צייטען? איך האבע אויך דאמאלס דיא
צייטען פיר פאלען אלס ניכט גליקליך געהאלטען, זיא ווער-
דען זיך נאך דאראן עראינגען, וואס איך איינע הייריכער
אין קאמיווער זאמע, שאן דאמאלס זאמע איך איהרען,
דאס פאלען ניכטס מער צו האפען האבע, דער רוסטע
איזט זיך אן נעלד אונט געשען, דעם פאלענער אדער איזט
אונטער זיך ועלבסט אונאייניג, דער פאלענער בויער האסט
דען פאלענער געהאלטען — אינד וויא קאנן אין לאנד
אונטער זאלען אומשטרענען צו עטוואס קאמפען?
זיא ווערען זיך אבער אויך דאראן עראינגען קאנ-
נען וואס איך איהרען דאמאלס אויף איהרע ווארעט ער-
ווערעט; איך זאמע: אינד ווען דער צושטאנד פאלענס
נאך צעהנמאל שרייער אינד אהלענגענלאזער ווערע אלס
ער שאן איזט, זא דרשען זיך דען הייריכער קלינגען דאך
ניכט אויפגעבען, יע נאכער דיא געפאהר, אום זא ער-
נען.

זוכמען איהן אום איינע אונטערשטימטונג פיר דיא
פאלער, וועלכע אס 26 זיני ביים שטרעקליכען אונטער-
וויסטער פערזאנליכטען, קאזער ווילהעלם אכטער-
נאב הערצוק, בארע טווענען נולדען, אום דיא אונ-
טער דיא פאלער פערזאנליכטען פערטהילען צו
לאסען. —

* (ד א ר ד פ ל א ז מ צ ל י כ ע פ ר י י ד ע)
— (ו א ה נ ז י נ י ג) דער הייפטערשטער דער
טירקען-לאזע ווארדע פאן איינע ארמענישען וועכט-
לער געמאכט, וועלכער פאר פרייע דאריבער
וואהנונגען פארזארגען איזט.

* (א י י א י י מ י י ט י י ע ר - פ א ר מ פ א ל ל י)
— (4 פ א ו נ ד ש ו ו ע ר) אונטראטט, מיניס-
טער-שטעללע" זאנט מאן אפס, מיניסטער-פארט-
פאלע" דיעזער אויסדרוק דייטעט אויף דיא גראסע
בריעפטישע היין, און וועלכער דער מיניסטער זיינע
געזעטצעס-פארלאנגען אינד זיינע זארגען אויפבע-
ווארט, דער האנדערלס-מיניסטער שימאני בעניכטיג-
איינע אויסשטעלונג פאן פערשיידענען נייען וואר-
נען אינד געוויכטען, דער אייגענטימער דיעזער
זאכען פארדערטע דען מיניסטער אים שפאסט
אויף, זיך אבוועגען צו לאסען. איזט ניכט נאטהויג
ערווערעטען שילונג, איך האבע מיר שאן פאר
איינען מאנאטען ווענען לאסען: איך בין 14
פאגני שויער! — וויא וואהל (זאמע דער אייגע-
נטימער) דאמאלס איהרען זיך יא נאך קיין מיניסטער-
מאכען אין דאך נאכמאלס איינע פארבע" —
לאכער זעטעט זיך נון שימאני אויף דיא וואנט
אינד — ער זאגט נעטמא 14 פאגני! — דאס מיניס-
טער-פארטפאלע (זאמע שימאני) ווענט דאך עט-
וואס אבער עס זינד נור דיא ז א ר ג ע י, וועלכע
זא שויער זינד!

* (ה י י ט י י נ ע נ א כ ר י ב ט ע נ מ ע ל)
דען (1) דאס אוינער קאני געסטערן מיטמאס
דען פירטען שילאן אין זיינעם קווארטיר בעווי-
טע. — (2) דאס איין גראסער מהיל דער מאנטע-
נעריגער בעפאלערינג נאך דער הערצעלאוינא
וואנדערטען, אום דאך דען רעוואלוציאנערען צו
העלפען. — (3) דאס עס פארגעסען ווערען צו
איינעם גראסען קאספען צווישען דען טירקישען
סאלדאטען אינד דען רעוואלוציאנערען נעקאסען
איזט, דיא טירקישען דעפעשען מעלדען, דאס דיא
טירקען זינעטען אינד מעהרערע אנפיהרער דער רע-
וואלוציאן טארטעטען, דיא רעוואלוציאנערען אבער
מעלדען דאס גענעטהייל. — (4) דאס אוינער קאני
ענדע דיעזעס מאנאטעס ציר דעפאלענע דעם אונ-
נארשיען רייכטאנעס נאך פעסט קאסען ווירד.

פאלען איזט דער קאספ איהר אום זא ווערטיכער אום
דער זענען
אום נאפטעוויילען, זיא האפען נאך י ע ט צ מ
אויף זינען.

...זאל איך עטווא ניכט האפען? מאן קאנן מיר
דאס לעבען וויבען, אבער ניכט דיא האפענונג!
פראק שייטעלע דען קאספ, אלס איינער, וועלכער
דען אנדערען בערווערס אונט זאמע: — גענדיגע פריא! דיא
ווערען ניכט לייכט יעמאנדען פירען, דער איהרע טווענען
זא אונטערשטענען דער זיא איך פערערהט וויא איך, דאס
זיא פיר אונטער פארטעס פארטעלאנד דער האפענונג ניכט
אויפגעבען, בערווערס עס; דיא אבער יעטצט איך דען
קאספ נענען דיא בעשטענערען פעהעלטיגסטע פארטע-
רען, קאנן איך אומגאלדיך נוס הייסען. — גענדיגע פריא!
דיא דעזעלשען בעשטענערונגען דער מענישען מיסען איינע
נענענע האבען. פריהער האסטע פאלען בלאס נענען רוס-
לאנד אלליין צו קעספען, אינד דא וואר וואהל אויך אין
זינע שויער, אבער אומגאלדיך וואר ער ניכט, דא מאן נאך
אויף דיא אונטערשטימטונג אנדערען מיכעט קענען קאנפען
אבער הייסע זינד נאך צווייא אנדערע סעכטע מיטאמער-
עסירט עסטערוויך אונט פרייסען זינד מיט-געזעצער פאן
פאלען — אינד וויל פאלען אלליין נענען דיעזע דרייא
היעזע-מעכטע דען קאספ פאלען גענען?
...ווען אבער דיעזע דרייא מעכטע אונאייניג ווערען?
וויא זיא ווייסען, ווירד דער קיינע צווישען עסטערוויך אונט
פרייסען באלד ווערער אויסברעכען אונט דא ווירד וואהר-
שיינליך אויך רוסלאנד מיט היינין געצאנען!
(פארזעטצען פאלעס.)

ערסט דיענסטאג האט מען פֿירט מילאן איינע
אוידיעניץ ביא אוינזערעס קאזער אין ווען, אינערס
זיך דער קאזער פֿרהער מיט זיינע איהר-
געבער בעשפֿראכען האט מען, וואס ער דעם פֿירט-
מען פֿאַן מערביען צו אנטוואָרטען דאָבע. מאן מע-
לעראַפֿאָרע אינעווישען אײך אן דען רוישיגע אונד
דייטשען קאזער, נאָמענטליך אן איהרע רוישיגע-
לייג — אונד אים איינפֿערנעהמען מיט הייסטלאַנד
אונד רוסלאַנד ערטהיילטע אונזער קאזער דעם
פֿירטע פֿאַן מערביען דיא אנטוואָרט, דאָס דער
פֿירער ער אין דער מיר קייא אײ-
רעכט ער האלמען ווערען מיסע.
דיא רעוואָלוציאַנערען אן דער מירקיא קאָנגען זיך
הערומשלאַנגען, אָן לאַנגע אײע איהנע אונד דען מיר-
קען בעליעט, אבער אינע אײסוערטיגע מאכט
דאָרף זיך ניכט הריינמישען.

נעסטערן אבער בראַכטע איינע ווענער
דעפֿעשע פֿאַלגענדע מעלדונג: נראָף אנדראַשי
ווארדעט גלייך נאָך זײנער אַנקונפֿט אין ווען צום
קאזער בערזען, נאָך דער אוידיעניץ בענאָב זיך
אנדראַשי צום פֿירסטען מילאן, מיט וועלכעס ער
לענגערע צײט געשפֿראַכען האַט מען.

זאָמט אַבער דיא רעוואָלוציאַנערען אן דער
הערצענגווייני קיינע האַפֿטונג אײנע אײסוער-
טיגע אונטערשטיצונג — אונד דאָך ווירד דאָרט
נאָך פֿאַרשוועהערדע רעוואָלוציאַנערען אן מעהרערען
קאַספֿען געגען דיא רעוואָלוציאַנערען האַבען דיא
מירקען געזינעט, דער דאָרטיגע יוד-סלאַווישע ביר-
שאַף האַט איינע רעדע אן דיא הערצענגוויינער אַט-
האַלקען געהאלטען, אן וועלכער ער זאָל ער-
זושטע. דען האַפֿטונגס-לאַזען קאַספֿא אײפֿצו-
געבען.

איינע אַטמליכע דעפֿעשע פֿאַן אײנעס
מעלדעט פֿאַלגענדעס: עס ווירד אן דאָרט אַציען
דיא נאכריכט פֿערברייטעט, דאָס דיא מירקען אן
דען לעטצעטן טאגען איינע געזערהאנע ערליכטען
אונד פֿיעלע קאַנאָנגען פֿערלאַרען האַבען: דיעזע
נאכריכט איז אַנוואַהר, דאָס ענטווענגענעטצע
דיעפֿאַן אונד וואַהר, דאָס נעמליך דיא רעוואָלוציאַ-
נערען שטאַרק צוויקענעדענעט ווארדען, זאָל מיט-
צען זיך פֿאַן דען עבענען אן דאָס געבירע צוריק-
הענען.

זאָנטאג האַבען זיך 400 בעוואָפֿענעטע דאָל-
מאַטינער נאָך דער הערצענגווייני בענעבען, אים
דיא רעוואָלוציאַנערען צו אײסוערשטיצען, מעה-
רערע דאָלמאַטערען בענעפֿאללעט מיט דען
רעוואָלוציאַנערען געגען דיא מירקיא קעמפֿען.

אײס טראַל אונד קראַן ווירד טעלעגראַפֿירט.
דאָס אן דען דאָרטען סלאַווישען בעזירקען פֿיר-
ט

ווייליגע געוואָרבען ווערדען, וועלכע זיך נאָך דער
הערצענגווייני בענעבען, אום מיט דען דאָרטען
רעוואָלוציאַנערען געגען דיא מירקען צו קעמפֿען
אבער עסטעררייך האַט בערייטט איינע גראַסע בע-
אַכטאָנונגס-אַמעע אן דער דאָלמאַטניש-הערצע-
נאָווער גרענצען אײפֿשטעללען לאַססען, אום יעדע
אונטערשטיצונג זײטענדיג דער עסטערריישישען בע-
פֿאַלקערונג צו פֿעהרנעדען.

וויר בלייבען נון ביא אונזערעס אײסשפֿרובע,
וועלכען וויר אין נ' 56 נעטהאן געמליד: זאָ לאַנגע
דיא רעוואָלוציאַנערען אײף איהרע אייגענע קראַפֿט
אנגעווענען זינד אונד קיינע אונטערשטיצונג פֿאַן
אײסען פֿינדען, זאָ לאַנגע אײס פֿיר זאָ קיינע האַט-
נונג פֿאַרהאַנגען אונד וועגן זאָ אײך היע אונד דא
אײן פֿאַר מירקען טאָדעשלאַנגען.

פֿערשיעדענע נײאונקײטען.

* (א) אונזערע קאזערען אונד
אײהר פֿאַטער (דא אונזערע קאזערען גע-
געווערטיגן אן איינעם פֿאַרנאָמישען באַדע זיך
אײפֿהאַלט. ברינגען דיא דאָרטען צײטונגען אײבער
אונזערע קאזערען אונד איהרען אײסער רעכט אײ-
טערעססאָנע מיטטהוילונגען, זאָ זאלל אונזערע
קאזערען ביים טאָדע איהרען עלטשטען טאכטער
אײן געליבדע (נדר) נעטהאן האַבען, נייע איינען
שמוק אַנציעלענען אַדער קליידער מיט גלענצענדען
פֿאַרבען צו טראַגען. פֿאַן איהרעס וואַהלסדערע-
קייטסווינגע אײס בערייטעס מאַכעס ערצעהלט וואַר-
דען, נײא אײס יעדאָך פֿאַלגענדע געשיכטע: דיא
קאזערען רויט פֿאַר קויזער צײט אן דער אײסער-
גענד פֿאַן נאָדאַלאַף, און בענגענעטע אײסער אַלטען
גערען וועלכע ווענדען איינע קוה פֿאַר זיך היע
מירעכ, ווארעס וועגען זאָ מיטפֿערבען? פֿאַראַנט
דיא קאזערען מיט געווארטיגער הערצליכקייט —
"אך! וויצעט דאָ אַלטע ווייב) מיין מאַן ליענט
קראַנק דארטערען ער קאנן ניכטס פֿערדינען
אינד זאָ מיט אײך דאָס לעטצעטע מינעס פֿערמאַנענס,
נעמליך דיעזע קוה, פֿערקופֿען: אײמיט מינע קינדער
ניכט הונגעס שטערבען!" — וועגען זאָ דאָך ניכט
ליעכעס מיטפֿערבען (טראַססעטע זאָ דיא קאזער-
ען) מײביען זאָ איהרע קוה ווענדען נאָך היינע
אינד דער ליעבע נאָמעס ווירד איהרען שאַן הילפֿע
שיקען, אײמיט זאָ נאָמעס מאַן אונד קינדערען ניכט
הונגעריש שטערבען! נאָך דיעזען וואָרטען ריטט
דיא קאזערען שטעלל דאָפֿאַן. — דיא ביינען טרעיב
איהרע קוה ווענדען לאַנגזאַם פֿאַך הוינע, אבער
וועלכע פֿריידענע געזיכטעס טראַף זאָ היע! איהר
מאַן אונד איהרע קינדער ערצעהלעטן איהר, דאָס

זאָבעטן אײן מאַן היער וואַר, וועלכער איהרען 200
גילדען אלס געשענעק געבראַכט אונד נאָך דאָס פֿער-
שפֿרעכען געגעבען, אײך קינפֿאַט פֿיר דיא ארמע פֿאַ-
מיליע צו זאָגען. — פֿאַם פֿאַטער דער קאזערען
ווירד פֿאַלגענדעס ערצעהלט: ער מאַכטע איינע
רייע פֿאַן באַיערען נאָך עסטעררייך, אײף דער אײ-
זענבאָרן אַז ער געבען אײנעם קויפֿמאַטע, מיט
דעם ער אײן געשפֿרעך אַנקיפֿאַטע, וואַנט אײנע
זאָ אײן וועינ? — פֿאַראַנט דער באַיערעשע קאָנג
דען קויפֿמאַטע. — דיא אנטוואָרט ליעטעטע: "אך
בעלעכע מינען שוועגער-זאָהן, דער דאָרט גע-
שעפֿטסמאַן אײז!" — אײך אײך בעזוכע מינען
שוועגער-זאָהן (זאָנטע דער קאָנג) — "אונד וואַס
פֿיר אײן געשעפֿט האַט דען איהר שוועגער-זאָהן?"
(פֿאַראַנט ער נון דער קויפֿמאַטע, דער קאָנג פֿאַן באַיערען
אנטוואָרטעטע מיט הערצליכעס לאַבערען: "מיין
שוועגער-זאָהן אײז קאזער פֿאַן עסטעררייך!" דער
קויפֿמאַטע ערשיקא אונד וואַלטע ווענע פֿערביינע-
גען מאַכען, דאָך דער קאָנג בערווענטע איהן מיט
דען וואָרטען: "מאַכען זאָ דאָך קיינע אַמטשענדע;
וויר זינד אײ-הוינע-געוועללשאַפֿטער: ווערדען וויר
נור אײסעריש פֿאַרט, בײז וויר נאָך וועינע קאַמפֿי-
— דיעזע געשיכטע ווירד אבער אײך פֿאַם פֿאַטער
דעם קאזערעס, ערצעהענען קאַרל, ערצעהלט. אײך
ער זאלל מיט אײס אַנטאָנעס אן געוועללשעפֿט נאָך
ווען גערײזט וויר דער פֿרעמדע האַט אײך דעם
נאָגען ווענע מיט פֿיעלעס שטאַלצע אײך זינעס
זאָהנע געשפֿראַכען, וואַס אײז דען איהר זאָהן?"
פֿאַראַנט ערצעהרענאָן קאַרל. — "מיין זאָהן אײז
מינעסער-זאָל-ראַפֿאַט אײס יוסטיע-מינעסער-זאָהן
זאָ עטוואַס ברייבען, ווענדען זאָ זיך נור אן איהן,
ער קאַן אײנען אלעס הורכענען." — אײך
דאַקע שאַן ווענדען ערצעהרענאָן קאַרל) אײך
אײך האַבע אײנען זאָהן, דער בײז דער געזיכטע
אײפֿלעס האַט." — אונד ווער אײז דען איהר
זאָהן? פֿאַראַנט דער פֿרעמדע. — "נין, זאָנטע היע-
רוף ערצעהרענאָן קאַרל) מיין זאָהן אײז וואַהל
קײן מינעסער-זאָל-ראַפֿאַט, אבער נעטלאַב דאָך —
קאזער פֿאַן עסטעררייך!" — וועלכעס געזיכט דער
פֿרעמדע הערצליכע געמאַכט, לאַסט זיך לייכט
דענקען.

* (א) אונזער קאָנג) ווירד אײס הערבסט מיט דעם
קראַפֿטיגען רודאָלף נאָך נאָדאַלאַף קאַספֿען, דאָ
אײן דער געגענד פֿאַן נאָדאַלאַף אונד וואַסען-נאָסע
מיליטער-עקסערצירונגען אן געגענווארט דעם
קאָנגעס אונד דעם קראַפֿטיגען שטאַטספֿירען
ווערדען.

* (29) נעריכטס האַט — וועגען זיך
דיא רעניערונג אײס ערנסטליך-געשטערבעט, דיא

פֿאַלליעטאַן. דיא סאַבבאַט-היאנער.

(39-ע פֿאַרשטעצונג.)

...אך ווילל ניכט געטייטש זיין! (זאָנטע טער), פֿאַסען
געשפֿאַנדען, אײך פֿערשטענע דיענע לעהרע ניכט! דער לעהרע
פֿאַן שבתו צבי בין אײך מיט לייב אונד זעלע צונעפֿאַן,
אבער זיך פֿערשטענע אײך ניכט! דענען נאָב זיך אײן וועגן
ביינע פֿיעלע טוהע, מיך מיט דינער לעהרע בעקאַנט צו
מאַכען, אבער מיין ווייבע-פֿערשטאַנד קאַנן עס ניכט פֿע-
רשטענען, וואַס מאַן וועט אונד ברייט צוגלייך זיין קאַנן, דענען
דאָספֿעט מיך וואַהל בייפֿיליך דאָריבער בעלעטערס, דאָס דיא
סאַבבאַט-היאנער יעדעס נוסע פֿאַן יעדער רעליגיאַן אײסער
אן זיך אויפֿנעמען אונד אײך ווייס, דאָס עס דינער נאָסען
בערדעוואַקייט אײן לייכטעס ווערע, מיך צום טויפֿען צו אײ-
בעררענען, אבער אײך ווייס, אײך ווערדע דיענען שריטס
בעררענען. —

בעררענען? ווארעס בעררענען?
...אך ווילל עס דיר געשטערען, מינע טוטשען וואַס-
מע, דאָס אײך דאָ לעהרע דעם שבתו צבי, וואַספֿען אײך זאָ
פֿיעלעס געלענען, אַנגענאָמעסען האַבען: אײך צוירטע אײן ניכט,
זאָרדען זאָפֿע אײסער: סער דאָ ביזש וואַהל אײן אונזער-
נער רעליגיאַן ניכט זאָ פֿאַרסען, וואַס דאָ ווין זאָלשעס:
דיא אײך ווילל דיר דיא לויבענס-פֿירוישע-לאַסען אונד ווילל
דינעס געוויסען קיינען צוואַנג אַנטהון, אבער נור אײס-
נעס בעשוואַרע אײך זיך, פֿאַללע פֿאַן אונזערעס גלויבען ניכט
נאָ אַב! נאָטש פֿערצײהע וואַהל פֿאַר אַררונד נען

XXX. דיא גרעפֿען קאַסאַקאָוסקא ביא פֿאַראַנק.

וואַ וויר אן פֿאַרינעס קאַספֿען מיטפֿירלענען, ער-
זוכטע דיא גרעפֿען דען דאַקטאָר יאַרליצקי, זאָ אײן ווענעס
הוינע איינפֿוואַרטיגען צו לאַספֿען, דאָ זאָ אײן איינעס פֿע-
דען הוינע פֿאַר דער פֿאַליציא ניכט זינער אײס. יאַרליצקי,
וועלכער געטייטש ערפֿיריאַטעט וואַר, וואַר נור אײס דאַק-
באַקריס דאַצו געצוואַנגען, דיא גרעפֿען צו זיך צו געפֿען,
אבער ער שראַס עס אַנגענענע, ווילל ער פֿאַר צוויי זאָנען
פֿירכטעטע נעמליך פֿאַר דער פֿאַליציא אונד פֿאַר
זינער פֿעריא!

זינער פֿעריא, וועלכע ערצעה באָזע אונד געשוועטען
וואַר, דורשט ער ניכט ערצעהלען, זי ער דיא פֿערמע
דאַכטע זײא, דענען זאָ ווירדע אונד איהרע נאַכבאַרן אײס-
געלודערעס האַבען, אונד דיא נאַכבאַרן הענטעס עס אײך
ניכט אײן זיך געהאַלען, ביז ענליך דיא נאַנעס געשיכטע
דער פֿאַליציא צו איהרען געקאַסען ווערע.

זינער זינד אבער ערצעה נייערע אונד דער ארמע
יאַרליצקי ווארדע פֿאַרשוועהערדע מיט פֿאַרנען בעשטימט,
ווער דענען דיא נייע קוואַרטיר-פֿירוישע זײא, ביז ער ענליך
זאָנטע סוסע, ער זאָ אײנע אלטע בעקאַנטע אײס פֿאַלען,
וואַ ער פֿאַרענען אַלס ארעס טעפֿעס וואַר.

איינע אלטע בעקאַנטע זי (ראַכטע זיך פֿירוי יאַרליצ-
קי) דאָס קאַנן אײך זאָ פֿיעלע, וואַ, איינע אלטע געלעבטע
הייסען, זאָ ווארדע דאַרעט ער אײפֿערניכט אונד אײך
זאָ איהרען מאַן פֿאַסען אײן געטייטשען געשפֿירען מיט דער
דאַכטע געשפֿאַכען האַטעס, בענאָב זאָ זיך צו קיישייטס-
קאַמפֿיטאַן; וואַ זאָ איינע קלאַנע געגען איהרען מאַן אײ-
ט